

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/131/2025
Identifikačné číslo spisu: 8124206944
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:8124206944.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: 1/ N. X., nar. XX. X. XXXX, C., I. T. X, 2/ I. D., nar. XX. X. XXXX, C., I. T. X, proti žalovanému: D. Š., nar. X. X. XXXX, C., I. T. X, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16C/49/2024, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 18. novembra 2024 sp. zn. 22Co/44/2024, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove z 18. novembra 2024 sp. zn. 22Co/44/2024 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 16C/49/2024-50 zo dňa 05. 09. 2024 rozhodol tak, že:

„I. žalovaný je povinný zdržať sa konania, ktorým spôsobuje zápach šíriaci sa bytovým domom na ulici I. T. Č. X, XXX XX C. tým, že vo svojom byte na 4. poschodí bytového domu pripravuje varením jedlo pre psov. Zároveň je žalovaný D. Š., nar.: XX.XX.XXXX, trv. bytom I. T. X, XXX XX C. povinný upustiť od nosenia zapáchajúceho jedla cez spoločné priestory bytového domu na ulici I. T. Č. X, XXX XX C.,

II. p r i z n á v a žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto uznesenia.“

1.1. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že v prejednávanej veci žalobcovia opisom skutkových okolností a predloženými listinami osvedčili potrebu dočasnej úpravy pomerov. Z obsahu spisu a doručených listín zistil, že žalobcovia a žalovaný sú vlastníkami bytov v bytovom dome na ulici I. T. X v C.. Najdôležitejším dôvodom, pre ktorý je potrebné dočasne a bezodkladne upraviť pomery medzi stranami je skutočnosť, že súd prvej inštancie mal za preukázané, že bytovým domom na ulici I. T. X v C. sa šíri nepríjemný zápach, pričom žalobcovia doložili súdu ako prílohy k návrhu na nariadení neodkladného opatrenia čestné prehlásenia dvanástich obyvateľov bytového domu nachádzajúceho sa na ulici I. T. X v C., ktorí zhodne čestne prehlásili, že predmetným bytovým domom sa počas posledných niekoľkých rokov šíri nepríjemný rozsiahly zápach, a to konkrétne z bytu na 4. poschodí, ktorého

majiteľom je žalovaný spolu s manželkou. Predmetný zápach je pritom už tak silný, že vyvoláva dáviaci efekt. Obyvatelia dotknutého bytového domu teda rovnako ako žalobcovia popisali neprijateľnú intenzitu zápachu v bytovom dome a zhodne označili pôvodcu tohto zápachu, ktorým je podľa ich tvrdení žalovaný. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti pripomenul, že neodkladným opatrením sa má dočasne zabrániť takým zásahom zo strany žalovaného, ktoré by obmedzovali výkon vlastníckych a užívacích práv žalobcov nad rámec zákona. Takýmto postupom súdu sa má nepochybne zabrániť nezákonnému stavu a vzniku ďalších škôd na majetku a právach žalobcov. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré predstavuje zákonné obmedzenie vlastníckeho práva alebo práv, ktoré sa priamo odvíjajú od vlastníctva. Súbor týchto pravidiel správania sa označuje ako tzv. susedské práva. Obmedzenie práv vlastníkov je vzájomné a zároveň prospešné viacerým vlastníkom. Aj ostatní vlastníci sa musia podriaďovať tomuto ustanoveniu tak, aby pri výkone práv vlastníkov nebol ktorýkoľvek z vlastníkov ohrozený konaním, ktoré je v tomto predpise zakázané. Vlastník veci sa musí zdržať len takého konania alebo nekonania, ktorým by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo ktorým by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Predpoklady uvedené v hypotéze tejto normy treba vykladať v každom jednotlivom prípade objektívne. Z toho vyplýva, že vlastník veci sa musí zdržať toho, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Skutočnosti, ktoré žalobcovia tvrdili a ktoré aj hodnoverne predloženými dôkazmi vo forme čestných prehlásení osvedčili, svedčia v prospech potreby ochrany práv žalobcov.

1.2. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní tiež zohľadnil možné následky zásahov do práv účastníkov konania vyvolané nariadením neodkladného opatrenia. Ak žalovaný svojim konaním nespôsobuje a nešíri zápach v bytovom dome na ulici I. T. X v C., zásah do jeho práv v podobe zákazu konania, ktoré takéto zápach spôsobuje, je fakticky iba formálny a nemá žiadny reálny dopad na žalovaného. Ak naopak šíri v bytovom dome na ulici I. T. X v C. neznesiteľný zápach varením jedla pre psov a prenášaním tohto jedla cez spoločné priestory, je daná bezprostredná hrozba ujmy na právach žalobcov, a teda dôvod na vydanie neodkladného opatrenia. Za daných okolností môže podľa súdu prvej inštancie nariadenie neodkladného opatrenia navrhnutého žalobcami splniť svoj zákonný účel, ktorým je zabezpečenie dočasnej ochrany práv, ktoré sú predmetom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorých pravdepodobnosť žalobcovia osvedčili. S poukazom na uvedené z hľadiska primeranosti zásahu mal súd prvej inštancie za to, že nariadením neodkladného opatrenia nebudú žiadnym spôsobom narušené práva a postavenie žalovaného a uloženie uvedenej povinnosti žalovaného v rámci princípu proporcionality nebude limitovať nad prípustnú mieru a žalobcom rozhodne nebude poskytovať neadekvátnu výhodu na úkor žalovaného.

1.3. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 zákona č. 1601/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako „CSP“). Vzhľadom na to, že žalobcovia mali vo veci plný úspech a súd nezistil žiadne dôvody pre použitie ustanovenia § 257 CSP, vznikol im nárok na plnú náhradu trov konania voči žalovanému, o ktorej výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo dňa 18. novembra 2024 sp. zn. 22Co/44/2024 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil (prvý výrok) a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. (druhý výrok)

2.1. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj tento správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie a právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 127 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 326 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. d) CSP a tým, že pred nariadením neodkladného opatrenia nie je potrebné zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia, avšak musia byť osvedčené najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno znáša výlučne ten, kto navrhuje nariadenie neodkladného opatrenia, a jeho návrh by mal obsahovať všetky náležitosti umožňujúce jeho meritórne vybavenie. Bolo preto na žalobcoch v 1/ a 2/ rade, aby osvedčili, či boli naplnené predpoklady nariadenia neodkladného opatrenia navrhovaného mimo konania veci samej, ktorými sú: 1. osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, 2. osvedčenie potreby neodkladnej úpravy pomerov strán sporu alebo osvedčenie obavy, že exekúcia

bude ohrozená, t. j. osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Všetky tieto zákonné podmienky musia byť splnené kumulatívne a je povinnosťou súdu dôsledne skúmať ich splnenie, každú jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Pri nariadení neodkladného opatrenia nie je potrebné, aby žalobca jednoznačne preukázal oprávnenosť svojho nároku. Postačuje, aby tento nárok osvedčil. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia pravdepodobné (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/104/2010, 2Cdo/105/2010). Zároveň odvolací súd poznamenal, že povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť neodpadá ani v konaní o nariadení neodkladného opatrenia, avšak smeruje k osvedčeniu tých procesných a hmotnoprávných skutočností, ktorých pravdepodobnosť môže vyústiť do záveru o legálnosti (potrebe naliehavosti, potrebe primeranosti) nariadenia neodkladného opatrenia.

2.2. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením vyhovel návrhu žalobcov v 1/ a 2/ rade, ktorým sa dožadovali nariadenia neodkladného opatrenia uložením povinnosti žalovanému zdržať sa konania, ktorým spôsoboval zápach šíriaci sa bytovým domom na ulici I. T. Č.. X, XXX XX C. tým, že vo svojom byte na 4. poschodí bytového domu pripravoval varením jedlo pre psov a zároveň povinnosti žalovanému upustiť od nosenia zapáchajúceho jedla cez spoločné priestory bytového domu na ulici I. T. Č.. X, XXX XX C.. Z podaného návrhu a priložených dôkazov mal súd prvej inštancie osvedčené susedné vlastnícke vzťahy medzi sporovými stranami v rámci bytového domu na ulici I. T. Č.. X, XXX XX C. (ďalej ako „bytový dom“) a zásah žalovaného do vlastníckeho (užívacieho) práva žalobcov v 1/ a 2/ rade v podobe ich obťažovania nad mieru primeranú pomerom silným zápachom. Uviedol, že vyhovujúci návrh možno právne subsumovať pod neodkladné opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. d) CSP. Široký zákonný obsah takéhoto typu neodkladného opatrenia umožňuje poskytnúť efektívnu ochranu v rôznych skutkových situáciách. Súd je však povinný zohľadniť reálne dôsledky nariadeného neodkladného opatrenia s dôrazom na prevenciu vzniku neprimeranej ujmy na strane povinnej osoby. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovia v 1/ a 2/ rade v danom prípade hodnoverne osvedčili existenciu potreby bezodkladne upraviť pomery nariadením neodkladného opatrenia, ktorým bude žalovaného uložená povinnosť zdržať sa konania, ktorým spôsobuje zápach šíriaci sa bytovým domom a upustiť od nosenia zapáchajúceho jedla cez spoločné priestory bytového domu.

2.3. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade predložením dvanástich čestných vyhlásení vlastníkov bytového domu osvedčili, že žalovaný svojím konaním spočívajúcim vo varení a prenášaní uvareného psieho jedla z jeho bytu cez priestory bytového domu, v dôsledku čoho dochádzalo k šíreniu nepríjemného rozsiahleho zápachu, porušuje ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa vlastník veci (bytu) musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by ohrozoval výkon jeho práv (najmä nesmie napr. nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov pachmi, pevnými a tekutými odpadmi). Pod obťažovaním možno rozumieť sťažovanie a znepríjemňovanie výkonu práv iného, zatiaľ čo ohrozovanie výkonu práv sa týka samotnej podstaty tohto výkonu zo strany iného alebo jeho majetku. Obťažovanie je neprípustné len, ak je „nad mieru primeranú pomerom“. Táto primeranosť sa primárne posudzuje ku konkrétnym pomeroch v mieste a čase. V prejednávanej veci bolo obťažovanie nad mieru primeranú pomerom osvedčené, keď dvanásť vlastníkov bytov v bytovom dome vyhlásili, že šíriaci zápach je niekedy taký silný, že vyvoláva až dáviaci reflex. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že jeho byt navštívila polícia, ktorá na mieste nezistila žiaden šíriaci sa zápach z jeho bytu, tak toto tvrdenie žalovaný nepodložil žiadnym dôkazom. Podľa Civilného sporového poriadku môže ako dôkaz slúžiť všetko, čo dokáže objasniť skutočný stav vecí, a preto čestné vyhlásenie ako také možno považovať za dôkazný prostriedok. Pokiaľ má byť niečo preukázané tvrdením určitej osoby, zákon výslovne na tento účel upravuje ako dôkazný prostriedok výsluch svedka, čo je preferovaný spôsob získavania informácií od svedkov. Avšak vzhľadom na charakter konania o nariadení neodkladného opatrenia, v rámci ktorého súd rozhoduje len na základe návrhu a priložených listinných dôkazov, takýto predložený dôkaz ako je čestné vyhlásenie obstojí. Z uvedeného dôvodu pre účely nariadenia neodkladného opatrenia postačovali predložené čestné vyhlásenia svedkov bez potreby vykonania obhliadky bytu žalovaného. Neodkladné opatrenie bolo za daného stavu jediným efektívnym prostriedkom ochrany, aby nedošlo k ujme na užívateľských právach žalobcov v 1/ a 2/ rade ako vlastníkov bytu, aby došlo k odstráneniu šírenia zápachu z priestorov bytového domu v dôsledku konania

žalovaného, ktorý znepríjemňuje život susedom. Nariadením neodkladného opatrenia v zmysle ustanovenia § 325 CSP dochádza nevyhnutne k zásahu do práv povinnej osoby. Z daného hľadiska musí byť zásah do právnej sféry povinnej osoby legitímny s princípom proporcionality. Neodkladné opatrenie nesmie nikoho obmedzovať nad rozsah, ktorý je nevyhnutný na dosiahnutie sledovaného účelu. Súd je pri obmedzovaní práv povinnej osoby povinný dbať aj na to, aby ujma osoby, proti ktorej neodkladné opatrenie smeruje, nebola zjavne neprímeraná výhode, ktorú navrhovateľ získa.

2.4. Odvolací súd mal za to, že uložením povinnosti žalovanému zdržať sa konania, ktorým spôsobil zápach šíriaci sa bytovým domom v dôsledku varenia a nosenia zapáchajúceho jedla cez spoločné priestory bytového domu, neobmedzoval žalovaného nad rozsah povinností, ktorých dodržiavanie sa podľa § 127 ods. 1 OZ vyžaduje od každého vlastníka veci (bytu), teda aby sa zdržal všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného. Uloženie predmetnej povinnosti žalovanému bolo v súlade s princípom proporcionality, keď sa od neho opäť vyžaduje iba splnenie si svojich zákonných povinností vlastníka bytu voči susedom v bytovom dome v zmysle ustanovenia § 127 ods. 1 OZ, a to zdržať sa všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by ohrozoval výkon jeho práv. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na ustanovenie § 340 ods. 1 CSP, ktoré odzrkadľuje princíp zodpovednosti za škodu a inú ujmu spôsobenú nariadením neodkladného opatrenia, ktorá svedčí navrhovateľovi neodkladného opatrenia. Súd sa spolieha na skutočnosti tvrdené navrhovateľom neodkladného opatrenia, ktorý tak musí prijať následky svojej procesnej zodpovednosti za neoprávnené podaný návrh. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Po vecnom a právnom zhodnotení relevantných skutočností danej veci dospel odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že žalobcovia osvedčili splnenie zákonných predpokladov pre nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia podľa § 324 a nasledujúce CSP. Z uvedených dôvodov postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

2.5. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobcovia boli úspešní, no v priebehu odvolacieho konania im žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. K namietanému pochybeniu v procese obstarávania dôkazov žalovaný uviedol, že viackrát navrhoval, aby bol vypočutý v predmetnom konaní, ako aj predkladal policajnú správu, ktorá jasne preukazovala, že z jeho bytu sa nešíri žiaden smrad. Žalovaný zdôraznil, že rozhodnutiami súdov bolo potvrdené, že pôvodcom zápachu je žalovaný, čím ho susedia môžu pri akomkoľvek nepríjemnom zápachu v bytovom dome konfrontovať a bude musieť preukazovať svoju nevinu. Nakoľko je žalovaný verejne známa osoba z nezákonne uverejneného videa z policajnej kontroly dychovej skúšky, kde žalovaný povedal príslušníkovi policajného zboru už verejne známou vetu, „nula celá nula nula nula ...“, je pre neho neprijateľné, aby ho súd zaviazal zdržať sa do budúca činnosti, ktorú podľa jeho viacerých vyjadrení nevykonával a ani nevykonáva. Žalovaný sa dôvodne obáva, že pri prípadných zápachoch v bytovom dome I. T. X, C. bude okamžite obviňovaný s povinnosťou sa ihneď obhajovať. Žalovaný opätovne zdôrazňuje, že do bytového domu sa dostávajú bezdomovci a cudzie osoby, ktoré môžu spôsobiť nepríjemný zápach. Do dnešného dňa žalobcovia nepredložili žiaden iný dôkaz, okrem jednej verzie čestného prehlásenia, ktorú podpísali susedia. Nikto zo susedov v bytovom dome žalovaného nekonfrontoval so šírením smradu. Žalovaný je toho názoru, že nevykonaním ním navrhovaných

dôkazov došlo k vážnemu porušeniu jeho procesných práv a je to dôvodom na podanie dovolania. Vykonanie navrhovaných dôkazov podľa žalovaného mohlo významne ovplyvniť právne posúdenie veci. Ďalej uviedol, že uznesenie je nepreskúmateľné, nakoľko nedáva odpoveď, z akého dôvodu nevykonával navrhnuté dôkazy, čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou a porušil žalovaného právo na spravodlivý proces. Zároveň odvolací súd sa v odôvodnení uznesenia zamerával a poukázal iba na dôkazy, ktoré podporovali tvrdenia žalobcov a žiadnym relevantným spôsobom sa nezaoberal argumentáciou žalobcu. Je pravdou, že pri nariadení neodkladného opatrenia nie je potrebné, aby žalobca jednoznačne preukázal oprávnenosť svojho nároku. Postačuje, aby tento nárok osvedčil. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. Zároveň je však nevyhnutné uviesť, že v konaní o nariadení neodkladného opatrenia neopadáva povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť, ktorá smeruje k osvedčeniu tých procesných a hmotnoprávných skutočností, ktorých pravdepodobnosť môže vyústiť do záveru o legálnosti neodkladného opatrenia. Žalovaný zdôraznil, že predmetné uznesenie o neodkladnom opatrení je rozhodnutím o veci samej, nakoľko žalobcovia neboli zaviazaní v lehote podať samostatnú žalobu. Z uvedeného dôvodu je žalovaný presvedčený o tom, že dokazovanie a rozhodnutie v predmetnej veci nebolo v súlade so zákonom.

3.2. Vzhľadom na uvedené navrhol dovolaciemu súdu, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP aj dôvodné.

5. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

6. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V preskúmvanej veci dovolateľ odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

7. K namietanému pochybeniu v procese obstarávania dôkazov Žalovaný uviedol, že viackrát navrhoval, aby bol vypočutý v predmetnom konaní, ako aj predkladal policajnú správu, ktorá jasne preukazovala, že z jeho bytu sa nešíri žiaden smrad. Žalovaný zdôraznil, že rozhodnutiami súdov bolo potvrdené, že pôvodcom zápachu je žalovaný, čím ho susedia môžu pri akomkoľvek nepríjemnom zápachu v bytovom dome konfrontovať a bude musieť preukazovať svoju nevinu.

8. Podľa ustanovenia § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

9. V konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zisťuje súd relevantné skutočnosti zjednodušeným procesným postupom. Vychádza pritom z návrhu, zohľadňujúc obsah a výpovednú hodnotu pripojených listín (§ 326 ods. 2 CSP). Pomerne krátka lehota na rozhodnutie nevytvára priestor pre plnohodnotné dokazovanie, ktoré súd z objektívnych dôvodov nemôže vykonať. O návrhu rozhoduje na základe osvedčenia podstatných skutočností, ktoré vymedzuje jednak § 326 ods. 1 CSP v rámci zákonných náležitostí návrhu a jednak § 325 ods. 1 CSP, ak ide o podmienky nariadenia neodkladného opatrenia. Na prejednanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zväčša pojednávanie nenariaďuje. Rovnako nevykonáva ani výsluch strán a návrh nezasiela na vyjadrenie žalovanému, resp.

osobe, proti ktorej návrh smeruje. Ako už bolo zdôraznené, všetky rozhodujúce skutočnosti zisťuje súd z návrhu a jeho príloh, bez procesnej účasti protistrany. To kladie zvýšené nároky na objektívnu presvedčivosť a argumentačnú dostatočnosť návrhu, za obsah ktorého zodpovedá navrhovateľ. Procesná konštrukcia rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia síce určitým spôsobom zasahuje do princípu rovnosti strán a popiera tradičnú zásadu audiatur et altera pars (nech je vypočutá aj druhá strana), avšak vzhľadom na účel tohto inštitútu ide o zásah legitímny a zákonný. Obligatórne vyjadrenie alebo výsluch protistrany pred rozhodnutím o neodkladnom opatrení by vo väčšine prípadov znemožnilo poskytnutie rýchlej a účinnej procesnej ochrany, a to najmä z časového hľadiska. Ďalším zásadným argumentom je prevencia zmarenia účelu neodkladného opatrenia osobou, proti ktorej návrh smeruje. Najmä v prípadoch, ak má neodkladné opatrenie zabrániť určitému správaniu sa, ktoré by mohlo zásadným spôsobom poškodiť práva alebo oprávnené záujmy navrhovateľa, by už samotný priestor vytvorený oboznámením sa protistrany s návrhom umožňoval tejto osobe ešte pred vydaním súdneho rozhodnutia zmariť účel, ktorý bol návrhom pôvodne sledovaný.

9.1. Civilný sporový poriadok pojednávajúce, výsluch strán a vyjadrenie protistrany v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevyklučuje en bloc. Ak to súd v odôvodnených prípadoch považuje za nevyhnutné a účelné, môže niektorý z uvedených procesných úkonov (prípadne všetky alebo niektoré z nich) uskutočniť. Je však povinný dbať na zachovanie zákonnej lehoty na rozhodnutie o návrhu a predchádzať tomu, aby svojím postupom nedôvodne vytvoril pre protistranu priestor na zmarenie neodkladného opatrenia. Akoukoľvek formou oboznámenia protistrany s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia pred doručením uznesenia, ktorým bolo návrhu vyhovie, navyše súd popiera zmysel osobitných ustanovení o doručovaní neodkladného opatrenia podľa § 331 ods. 1 CSP. Takýto extraordinárny postup súdu prvej inštancie musí preto vždy vychádzať zo špecifických okolností prípadu a dôsledného zváženia všetkých relevantných skutočností, najmä vzhľadom na záujmy navrhovateľa a reálnu hrozbu zmarenia predbežnej súdnej ochrany.

9.2. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že ak dovolateľ namieta nevykonanie ním navrhovaného výsluchu, v danom prípade nebol potrebný, a preto namieta tak nedôvodne.

10. Pokiaľ dovolateľ namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu nakoľko nedávalo odpoveď, z akého dôvodu nevykonal navrhnuté dôkazy, čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou a porušil žalovaného právo na spravodlivý proces, pričom sa zároveň odvolací súd v odôvodnení uznesenia zameral a poukázal iba na dôkazy, ktoré podporovali tvrdenia žalobcov a žiadnym relevantným spôsobom sa nezaoberal argumentáciou žalobcu, dovolací súd poukazuje na body 19 - 22 odôvodnenia odvolacieho súdu v zmysle ktorých:

„19. Odvolací súd má za to, že uložením povinnosti žalovanému zdržať sa konania, ktorým spôsobuje zápach šíriaci sa bytovým domom v dôsledku varenia a nosenia zapáchajúceho jedla cez spoločné priestory bytového domu, neobmedzuje žalovaného nad rozsah povinností, ktorých dodržiavanie sa podľa § 127 ods. 1 OZ vyžaduje od každého vlastníka veci (bytu), teda aby sa zdržal všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného. Uloženie predmetnej povinnosti žalovanému je v súlade s princípom proporcionality, keď sa od neho opäť vyžaduje iba splnenie si svojich zákonných povinností vlastníka bytu voči susedom v bytovom dome v zmysle ustanovenia § 127 ods. 1 OZ, a to zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by ohrozoval výkon jeho práv.

20. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 340 ods. 1 CSP, ktoré odzrkadľuje princíp zodpovednosti za škodu a inú ujmu spôsobenú nariadením neodkladného opatrenia, ktorá svedčí navrhovateľovi neodkladného opatrenia. Súd sa spolieha na skutočnosti tvrdené navrhovateľom neodkladného opatrenia, ktorý tak musí prijať následky svojej procesnej zodpovednosti za neoprávnené podaný návrh.

21. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

22. Po vecnom a právnom zhodnotení relevantných skutočností danej veci dospel odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že žalobcovia osvedčili splnenie zákonných predpokladov pre

nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia podľa § 324 a nasledujúce CSP. Z uvedených dôvodov postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

11. Dovolací súd však v súvislosti s namietanou nepreskúmateľnosťou rozhodnutia poukazuje na ustanovenie § 337 ods. 1 až 3 CSP, podľa ktorého ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje. Súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel. Ustanovenie § 335 platí primerane.

11.1. V záujme rovnosti sporových strán a zabezpečenia adekvátnej ochrany práv a oprávnených záujmov osôb, proti ktorým takéto neodkladné opatrenie smeruje, je súd v zmysle § 337 ods. 1 CSP povinný poskytnúť im kvalifikované poučenie. Pri nariadení neodkladného opatrenia pred začatím konania, ktorým súd navrhovateľovi neuloží žalobnú povinnosť, súčasne osobitným výrokom poučí protistranu o tom, že môže podať proti navrhovateľovi samostatnú žalobu vo veci samej. Následkom úspešnej žaloby je potom zrušenie neodkladného opatrenia podľa § 337 ods. 3 CSP, o čom musí byť protistrana (potenciálny žalobca) rovnako poučená v uznesení o nariadení neodkladného opatrenia. V rámci výroku tohto uznesenia uvedie súd aj strany a predmet konania vo veci samej, aby sa mohla poučená osoba efektívne domáhať prípadnej procesnej ochrany. Priamo zo znenia druhej vety § 337 ods. 2 CSP vyplýva, že následné konanie vo veci samej sa môže týkať aj reštitučných, reparačných, kompenzačných alebo satisfakčných nárokov, ktoré bezprostredne súvisia s právnymi účinkami nariadeného neodkladného opatrenia a jeho prípadným výkonom.

12. Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že v prípade, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 CSP neuloží, je súčasne povinný poučiť strany vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, o ich možnosti podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených, pričom súd je povinný túto žalobu aj špecifikovať, teda uviesť strany a predmet konania žaloby vo veci samej.

13. Zákon tak súdu stanovuje obligatórnu poučovaciu povinnosť (poučiť stranu, proti ktorej neodkladné opatrenie pred začatím konania smeruje, o možnosti podať žalobu a o právnych následkoch s tým spojených), a to v záujme rovnosti sporových strán a zabezpečenia adekvátnej ochrany práv a oprávnených záujmov strán, proti ktorým neodkladné opatrenie smeruje. Súd je tak povinný týmto stranám poskytnúť v zmysle ustanovenia § 337 ods. 1 a ods. 2 CSP kvalifikované poučenie.

14. V uvedenom prípade súd súčasne s nariadením neodkladného opatrenia vo výrokovej časti žalovanému kvalifikované poučenie neposkytol, čím došlo porušeniu rovnosti sporových strán a k zmareniu procesných oprávnení žalovaného, a to zmareniu jeho možnosti podať žalobu vo veci samej (vymedzenej súdom v zmysle § 337 ods. 2 CSP) a domáhať sa tak prípadnej procesnej ochrany, v dôsledku čoho ani nemohli nastať prípadné právne následky spojené s podaním takejto žaloby a s prípadným vyhovením tejto žalobe (§ 337 ods. 3 CSP). Uvedeným postupom súdu tak došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces a naplneniu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, a to aj v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/135/2017 zo dňa 26. septembra 2018.

15. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žalovaný opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. Vzhľadom na uvedené, dovolanie žalovaného je za takejto situácie dôvodné, pretože v ňom opodstatnene namietať, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f) CSP, je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.